

## עם סיום האולפן / לייבוש קוצר

מרץ, 1972

ברצון קיבלתי עליי את התפקיד לברך אתכם בשם הקיבוץ במסיבת הפרידה שלכם. שתי מגבלות עמדו לפניי: לדבר בקיצור ובשפה מובנת לכל.

שאלתי את עצמי – הייתכן ובקיצור? במקום שבו יש כל כך הרבה מה להגיד, בהזדמנות חגיגית זאת, לצעירים יהודים עם סיום פרק חיים, אמנם קצר, אך אינטנסיבי מאוד וכה שונה מנוער בגילכם, בכל צורת חיים אחרת.

ולהגיד בשפה מובנת לכל, כשחוסר ההבנה בין אנשים הוא כה גדול – ממש תהומי.

האירועים החמורים והאומללים ביותר בהיסטוריה האנושית נבעו מחוסר קומוניקציה וחוסר הבנה בין אנשים, עמים וגזעים.

בימים אלה ממש נשפך דם רב בפינות שונות בעולם: אירלנד, קפריסין, וייטנאם, ובגבולות ישראל וארצות ערב.

תנועות חברתיות מהפכניות עצומות, שקמו במאה הנוכחית והפיחו רוח חיים ותקוות בלב האנושות – הכזיבו. בתוך כל המערבולת הזאת ואובדן דרך ואמונה נשחק העם היהודי והקריב מיליונים מבניו ובנותיו.

רק אתמול עברו עלינו יום השואה ויום והזיכרון ואנחנו שואלים את עצמנו מזה שלושים שנה, וילדי ישראל בכל הדורות ישאלו את הוריהם: למה זה קרה? האם זה היה מחויב המציאות והאם זה יכול להישנות?

לאור המציאות הטראגית מתאמת ההנחה שרק במדינת ישראל חזקה וקולטת מיליונים יהודים – יש ערובה לקיומנו הפיזי. הרקע הזה בהיסטוריה של עם ישראל במאה השנים האחרונות נתן לחלוצי העם את הכוח לעמוד במשימות הגדולות שהביאו להקמת מדינת ישראל.

אם חשבנו פעם כי עם התגשמות החלום על תקומת עם ישראל בארצו תיווצר ההבנה הגדולה והתלכדות כל חלקי העם בתפוצות הגולה מסביב למטרה האחת – זה לא יתגשם במציאות.

רבבות נערים יהודים יקרים רועים עדיין בשדות זרים, כואבים את כאבי העולם כולו – רק את מכאובי עמם הם לא חשים. אמנם מדינת ישראל זקפה את קומתם – לא עוד כריעת ברך וכניעה למושלים ורוזנים, אך רחוקים הם מלהושיט יד לבניין וליצירה.

גם יהדות ברית המועצות הרימה את קולה ברמה.

נזכר אני בסיפור המופלא על הילד היהודי במוסקבה, שחזר לביתו מבית הספר נרגש ונפעם. לשאלתו של אבא – מה קרה לו – סיפר שחבריו בכיתה התנפלו עליו וקראו לו "יהודי מכוער". אתה יודע מה עשיתי, אמר הילד, סגרתי עין ביד אחת ובשנייה הרבצתי להם מכות רצח. לשאלותיו של האב (שלא העז אף פעם לדבר עם בנו מילה הקשורה ליהודית וציונות) – למה סגרת עין אחת בני? השיב הילד: "אבא! לא שמעת על משה דיין מישראל, עם עין אחת הוא ניצח את כל הערבים".

בלא יודעין ואצל רבים, בלי שיירצו בכך, הופכת להיות מדינת ישראל והנעשה בה – חלק מהווייתם ואורח חייהם.

תרומתה של התנועה הקיבוצית בכל המשימות האלה הייתה גדולה ביותר – אם בשטח הביטחון על גבולות היישוב היהודי והמדינה, אם ביצירת דפוסי חיים חברתיים.

מכל קצות תבל באים אנשים מעמים שונים וגזעים שונים לראות את הפלא בהתגלמותו, שאין דומה לו בתולדות האדם – הקיבוץ. היו אמנם בעבר ניסיונות לחיי קומונה, אך כולם לא החזיקו מעמד זמן רב וחדלו להתקיים.

התרומה הגדולה ביותר של הקיבוץ היא בכך שהוא מקיף את כל שטחי חייו של הפרט בתוכו, כשהעיקר בו: השיתוף, העזרה ההדדית, המוסר והמאבק המתמיד לתיקון פני החברה. הדור הזה בקיבוץ עדיין לא משוחרר מחולשות אנוש, כגון שנאה, קינאה ותחרות על מעמד בחברה. אך קיבלנו על עצמנו את פיקוח הציבור על מעשינו. אנו מנחילים לבנינו את הערכים היפים והחיוביים שבחינו, תוך תקווה שיוסיפו עליהם ויהיו יותר טובים מאיתנו. בשנים האחרונות אנו עושים כל מאמץ למען לצייד אותם בידע הדרוש, הנובע מההתפתחות המהירה של הטכנולוגיה, למען יוכלו להעלות את חיינו לרמה גבוהה יותר בשטח הכלכלי והתרבותי. כך נתרום את חלקנו בהתפתחות הארץ וקליטת העלייה מארצות הגולה. זהו התפקיד המרכזי להמשך קיומנו בארץ.

חברים יקרים! אנו מעריכים מאוד את המאמץ הגדול שעשיתם, במשך החודשים שהייתם איתנו, למען להיקלט בעבודה, שרבים מכם לא היו רגילים לה, ובלימוד שפה קשה וזרה לכם עד כה. אני רוצה לקוות שלמרות התקלות בחיי היום-יום, ומפגש עם תופעות שלא היו לרווחכם בעבודה ולאחריה – תזכרו לטובה את הימים היפים אותם ביליתם בקיבוצנו. המחנכים שלכם, מכרים וידידים ישמחו לקבל את פניכם בבתינו בכל עת. שמחתי לשמוע שחלק גדול מחברי האולפן נשארים במדינת ישראל. קבוצה גדולה תמשיך לאולפן נוסף וקבוצה חברים תישאר בקיבוץ כ"זמניים". ולא לה שחוזרים לארץ מוצאם – אנו מקווים שהצלחנו להנחיל לכם לא רק אוצר מילים בעברית, אלא גם אהבה למולדת. לא ירחק היום ותחזרו אלינו ובעקבותיכם רבים אחרים.

לכולכם שלום ולהתראות,  
לייבוש קוצר